

عه‌بدوللأا حسه‌نزاده له ریوره‌سمی روزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان دا:

ئىمە بە ھەست كىردىن بە بەرپىرسايمەتىيە وە

هه موو هه وليکمان دا بوئه وهی پيش به له تبونی حيزب بگرين

یان باشتر بلیین یه کریزی بگیرینه وه بو نیو ریزه کانی حیزبی دیموکراتی کورستان

حیزب‌هه‌مان فله‌ج بیوو، باسی
شوعار ناکه‌ین، شوئار هیچ نیه.
به‌لام له عمه‌ل دا ئه م حیزب‌ه
فله‌ج بیوو، تواناکانی ئه م
حیزب‌هه سه‌رفی کیش‌هی نیو
خویی بون هه‌رجی هه‌ولیشمان دا
که تواناکانمان ئازاد که‌مین له
چوارچیوه‌ی حیزب‌ی واحیددا،
هه‌وله‌کاننان تیکه‌ل بکه‌ین بق
بره‌نگار بونه‌وهی موخاریفان و
دوزمنانی ماف و ئازادییه‌کانی
میله‌تی کورد سه‌رنه‌که وتن. بؤیه
مه جبور بیوین ئه و لەت بونه
قبوول بکه‌ین، بق ئه وهی
تواناکانمان ئازاد بکه‌ین.

به نیجازهی هاپریپیانی
ریبیری حیزب، له پشتی ئەم
تریبوونهوده، به قەدئەوەندە کە
ئىمە پەشمەن بە خەتاي لە تبۇونى
حىزبەوە ھەيە داواى لېپۈوردن لە
ھەموو كۆمەلائى خەلگى
كوردستان دەكەم. بەلام ھەر لەو
كاتەدا بە كۆمەلائى خەلگى
كوردستان با ئەوتەنەھۇدە
بسىپىرىن - ھەموومان - كە بە
ھەول و تېكىشلەمان بە كەكىرىزى
و يەكگۇرتمان، بە شەۋە و
شەۋخۇنىمىان، بە كىرىنەھەدى
دەرگاكانمان بە رەھو رووی فکرە
تازەكان، ئىنسانە ھەلبىزادە كانى
كۆملەن كارىئىك بىكىين، ئەم رووداواه
بىيىتە لە دايىك بۇونەھەكى تازە
بۇ حىزبى دېمۇركاتى كوردستان،
كارىئىك بىكەين نانۇمىدى جىڭى
بە موشادەكەتىك،
قورە ئىستفادەدەيك لە
ھاپریپیانىان لە لايەن
بۇوە بۇو.
كە زۇرايەتىيان لە
اوەندى دا پى بۇولە
تەنبا يەك تەفسىريان
يىش ئەۋەيدە، كەمايىتى
يى زۇرايەتى بى. ئىمە
اركىد بابە زۇرايەتى
ناؤھەندىتىان ھەيە
ن بى، بەلام ئەۋەلەن
زۇرايەتى بە هيچ جۆر
لە نى، لە ياشان
ھەر ئەو نى يە كە
پېتىرەوى لە زۇرايەتى
ووه ئاخىرىن رەۋشت و
دېمۇركاسىيە. ئىمە
مان تەنبا لە موقابىل

خوی بادات به نومید و گهش بینی
، فرمیسکه کان ببیت به قاقا.
ئهمن له و پیووندیهیدا له لایهن
خوی و هاریپیانی ریبه رایه تی
حیزیه و - که شانازی نهودیان به
من دا ئهمن لیره و تاری ئهوان
پیشکهش بکم - سیاسی تهک
تهکی ئیوه دهکم که هم له
فشار بق سره زورینه ریبه رایه تی
دا، بق ئهوهی تهسلیم بی به
یکه کپریزی حیزب و پیکه و
هیشتنهوهی ئهه حیزب، هم
لهوهدا یکدهنگ بعون، خوپاگر
بعون له گل هاموئه و فشارهی
له سه ریان بیو، له بهرام بهره له
په راویز خستن، مجازات کردن،
به ملاوئه ولادا دان، مقاوم بعون و
مانهوه، هم له و چهند روزه دا که
تیده په ۴۰ ری ئه په ۴۰ ری
مه سئولیه تیان له خویان نیشان
داوه، ئه و په ری بزورگواریان له
خویان نیشان داوه. نیانه یشتوه
شتیک روودا که کومه لانی خه لکی
کوردستان لئی نیگه ران.

جار و بار له ها و پیشنهاد رکه کامن بیستوه که پیشان
و ابیوه ئوه ته سلیم بونه و زده غفه و ئوه ... ، نه خیر ئوه
"بزرگوار" یبه. شهربه هامورو ترسنخنیک هه لدایسی، به لام
سولح به پیاواني گه و ره ده پاریزی. هه مهو ثینسانیکی -
هر چهند چووکله ش - ده تواني تو له بستینی، به لام گوزه شت
کاری ثینسانه گه و ره کانه.
ئیمه ئوه حیزیه له نوی دروست ده که نینه و، ده بیگرینه و سه ریبازی پیشکه و تووانه ی خزی
که حیزبی دیموکراتی کور دستانی

نويکردن و نويونوهه يه.
پيشمه ركه له هه مموه مه جاله کانی
ژياندا ده بې پيشره و بې. ئو ناوه
پيزه ز به خويپايي بق پيشمه رگه
دانه نداروه. له هه مموه مه جاليك دا
پيشمه رگيه، يەعنى ئەگەر
پيوسيت بولو مه رگى و بېش
مه رگى گله كى دەخا بق ئوهى
گله كى بە سەريه ستى و
سەرىيەرزى بىژى.
هاورييان، خوشكان، برايان،
عازىزان!
ئەمسال دۇذى بىشمه رگەي

کوردستان لەگەل دیاردهی کە تازە بەرەروویە. لە سالونەدا کە دانیشتۆرین - هەرچەندە سالۇن و دەرەروویەر سالۇن، مەوج دەدا لە ئىنسان - بەلام بەشىك لە رەھىقە کانى سالانى راپىدوومان لە تەنيشتى خۇمان تابىينىن. دەزانم بۇ ھېچتان ئەۋە دلخواز نەبۇوه، هەرۋەها بۇ خەلکى كوردستانىش شتىكى وا دلخواز نەبۇوه. بەلام بۇچى حىزىزە كە مان تووشى ئە و زىزە بىوو. لە كاتىك دا مىلەتە كە مان لە ھەمو وختان پىرى ئىجتىاح بە يەكىزى و پىكىر و بۇون ھېيە، حىزىسى ديموکراتى كوردستان دوچارى لەت بۇونىك ھاتوھ. لىرەدا دەممە وى بە كورتى ئاپۇرېك لەو مەسىلە يە بدەممە وە، لە حالەتى ئىستادا تىزد لە خەلکى بۇيان پرسىيارە كە ئەم حىزىزە بۇ دوچارى ئۇر رۆزە بۇ.

تنهیه شه ههول دهدا که تهقیقی
نهلم لتبونه بخاطه گهردانی
نهیمه وه، بهلام حدقیقت نهوده وه له
۱۲ سال لهمه وبهرهوه که حیزبی
دیموکرات پاش لتبونتکی که
تیسی که وتبو توانی ریزه کانی
یه کخاته وه، وهکوئه وه ختنی
ناومان لینا بنه ماله که گوره
حیزبی دیموکراتی کوردستان
وهسسه ریهک بخاته وه، له و کاته وه
نهوانه که موخالیفی یه کریزی
حیزبی دیموکراتی کوردستان بعون
برنامه یان ههبو بو نهوده نه
حیزب جاریکی دیکه دوچاری
لتبونن بکنه وه. له دو سال
لهمه وبهرهوه و که میکیش زیارت،
یه عنی له و کاته وه که نه
هاوریتیانه مان نیحاسایان کرد که
نزدایتی کونگره یان به
دهسته وه بردی بناغه
لتبونتکی وهک نه ورویان دانا.
نهیمه به هست کردن به
برپرسایه تی یه وه همه مو
ه و لیکمان دا بو نه وهی پیش به
لتبونی حیب بگرین یان باشت
بلینین یه کریزی بکتینه وه بو نیو
ریزه کانی حیزبی دیموکراتی
کوردستان. بهلام نقد تکوشاین و
که مسنه که وته، حونکه نه وان

رس بدهی کومه لی
ورده اورین و سه ریه زن به
پیشمه رگه کانیان ئوهی بو
پیشمه رگه ده کری ئوهی بو
نه ماله پیشمه رگه ده کری
شیکی که مه له و پادشهی که
وسته حقی پیشمه رگه يه.

یشمه رگه نزد لوه و زیارت
هدله دگرگی پیشمه رگه ئەو
سسه یه که بى ئەوهی چاوی له
داداشیلک ، تهنانهت له ئافه رین و
پاسیکیش بى گیانی له سهر
بری دادهست دادهندی بو پاراستنی
دسكوهه کانی گەل ، بۇ يەدەست
ئیستانی ئاوات و ئامانجە کانی
لیلەتی خۆی . پیشمه رگه ئەو
سسه یه که حافظ و پاریزدەری
مال و گیان و ناموسسی خەلکە ،
یان بەخت دەكابو
دەدەست تهستانی ئاوات ئەکانی
لیلەتی كورد ، له پاشانیش
یداكاری دەكابو پاراستنی .
رەنگە هیندىك كەسمان ھەبن
پیتیان وابى ئىستە دەورانى
پیشمه رگه به سەر چووه ، چونكى
يەمە لە حالەتی خەباتى
بەكدارانەدا نىين ، ئەوه
زچوونىتىكى نادروستە . هەتا ئەو
خەختەي زەلم و زۆر ھە يە ھەموو
زۆرى ئەتحىتمالى ھەيە كە
خەتتىكى دىكە لە ھەلومەرجىتكى
يىكەدا پیشـمه رگه دىسان
بەنگەرەي خەبات (خەباتى
بەكدارانەش) ئاواهدان بکاتە و بۇ

A portrait of a middle-aged man with white hair and a mustache, wearing glasses and a dark jacket, speaking into a microphone. The background is plain and light-colored.

هادویتیانی خوش ویست!
خوش و برا به پریزه کان!
مندالا چاوگکش و دیبا و ناگاو
نیره کان!
پیشمه رگه دیین و جهوان و تازه
بیگ یشتوه کان، پیشمه رگه کانی
دوازه!
سلاواتان لی بیت، سلاوله ۲۶
سه رماوهز، روزی پیشمه رگه کی
کوردستان، سلاوله که مایه تی
حیزی دیمۆکراتی کوردستان که
عه ز و به رهله ناگری و جی
نایتیه و.
به بونه ۲۶ سه رماوهز،
روزی پیشمه رگه کی کوردستان وه،
له نیوه له هه مو پیشمه رگه کانی
کوردستان له هر جیه کی و له هر
پارچه کی کی کوردستان و سره به
هر حینیکی سیاسی بن، له
بنه ماله کی شه هیدان و له هه مو
خه لکی پیشمه رگه په روهری
کوردستان پریزبایی ده کم.
سلاوله پیشمه رگه، نهوانه
سره ریان له ریگای ثامانجیان دانا،
نهوانه له ریگای خه بات دا
نوقوستان، کم نهندام یان بریندار
بوون، نهوانه به سلامه تی و
سربره زی هر نیستا له مهیدانی
خه باتدا ثامادهن نه گه رپیویست
بوه وانیش و کوکو پیشینه کانیان
گیانیان بهخت بکن.
سلاوله سی ریبه ری پیشمه رگه
و سی پیشمه رگه ریه،
شه هیدانی نه مر پیشه وا قازی
محه محمد، دوکتور عبدوله حمان
قاسملوو، دوکتور محه محمد سادق
شه ره فکه ندی. سلاوله هه مو نه و
ریبه رانه کی که شانبه شانی
پیشمه رگه چونه سه نگه کی
خه باته و له پهنا پیشمه رگه کان
گیانیان له پیناوی کوردستاندا
به خت کرد.

هه مو مان ده زانین که نه مسال
ده بیته بیست و سیهه مین سال که
جهه نی پیشمه رگه له روزی ۲۶
سه رماوهز ده گرین. به کورتی

پشتیوانی له حیزبی ديموکراتی کوردستان - ئیران

به شیک له په یامی به رپرس و کومیته‌ی به ریوه‌به‌ری
یه کیه‌تیه ژنانی دیموکراتی کوردستانی پیران

یه کیهتیی ژنانی دیمۆکرات که یه کیلک له ده سکهوه و یادگاره کانی
کۆماری کوردستانه، هەمیشە شانازیی بە حیزبی دیمۆکراته وە کردوهو
مەکۆیه بکوبو بۆ خەبات و داکۆکی لە مافەکانی ژنان و پشتیوانی لە
خەباتی نەته وایه تیی خەلکی کوردستان بە ریبە رایه تیی حیزبی
دیمۆکراتی کوردستان، ھەم سەبارەت بە داکۆکی کردنانەی ئەو
بەشە لە ئەندامانی ریبە رایه تیی حیزب لە یه کیهتیی ژنان و ھەروەھا
لە بەرئەوەی کە بۆ خۆی ویپای ئەوان لە بەرهەی چاکسازی و
گەپاندنه وەی یەکپىزى بۆ ریزەکانی حیزب و ریکخراوه سیفییەکانی
ئەم حیزبە ھەولی داوه لە بەرئامە و پۇرۇش ریقورخوازانەكان و ئامانجە
سیاسییەکانی ئەو بەشە لە ئەندامانی ریبە رایی حیزب دا خۆی
دەبینیتەوە. بۆیە پشتگرىي تەواوى خۆی لە بەياننامەي رۇزى ۱۵
سەرماوهزى ئەو بەشە لە ئەندامانی دەفتەری سیاسى و کومىتەى
ناوهندى و جىڭران و راپۇرچىكارانى کۆمیتەى ناوهندى سەبارەت بە
دەستپېكىرنى تىكۈشانى سەرەبەخۆی سیاسى و ریکخراوهسى لە ئىر
ناوى "حیزبی دیمۆکراتی کوردستان - ئېران" دا رادەگە يەنلى

چهند بہشیک لہ پہیامی پشتگیری کو میتھے روژھہ لاتی کانادا

نه و تیکوشهرانه‌ی که نیستا، له ژبرناوی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان - ئیران خهباتیکی نوی و سه‌رده میانه‌یان دهست بیکردووه، به هیله‌گشتی یه کانیان، دلفرهوانی و نیازپاکی یان، خاوینی قله‌لم و قسه‌یان، ئاگایی و ژبریزی یان، یروایه‌کی نوی بان له دلی ئازادیخوازانی کورد به گشتی و تیکوشهرانی فوزه‌هله‌لتانی کوردستان بەتایه‌تی زیندوو کردوتنه‌وه. نه و هله‌لوئیسته نوییه موزده‌ی هاوخه‌باتی و هاویه‌یمانی بەفرابانی هنر و که‌سایه‌تی یه خهباتکیه‌کانی لئی چاوه‌روان دهکری، که له میزه جنگیاب بەتاله و پشتگوی خراون.

ئىمە ئەندامان و لايەنگارانى حىزب لە قۆزەلەتى كانادا، بەھەستىرىن بەرپرسىيارى لە ئاست خەباتى رىزگارىخوازانەي گەلەكەمان و بىروا بە چاكسازىيەكى نەزەرتى بۇ ئاستىكى بەرزىرى سەرەدەمانە لە نىپوخۇ ئىزىدى يەمۇكىرات دا، پېشىوانى خۇمان لە بەيانىماھى رىتكەوتى ۱۲-۶-۲۰۰۷ كە لەلارەن بەشىك لە ئەندامانى رىبەرى حىزب بە نىپوى حىزىرى دىمۇكىراتى كوردىستان- تۈران دەرچىوو، رادەگەيەنин. جارنىكى نز بەلپىن دەدەين كە وەك ھەميشه تا وەدى هاتنى ويست و داخوازە رەواكىنى گەلى كورد لە سەر رىبازى حىزىرى دىمۇكىراتى كوردىستان كە ئامانجى بەرزاى، وەدىھەنلى ئازادى و دابىن كىرىنى ساسايش بۇ گەلى كوردى بەنینەوه.

نواوه خوازین هاورزیان و هاوخره باته کانی پیشومان له حیزی دیمکراتی کوردستانی ئیران به کردوه به کی دتمکراتیک و بیرسانه، که له ئاست خه باتی نه ته واخه تی گله که مان ده که وئته سه رشانیان، به چاوی هاوخره باتی بۇ تازادی گەلە بىرده سته کەمان، يروانه هاورزیانی پیشوبان.

با هەممومان پىكەوه، هەركەسە و هەرھىزە لە رىزازى قەلېزاردە خۆبەوه، تونانakanمان بۇ بەرنگار بۇونەوه لە گەل دۈزمنانى تازادى نەتەوە کەمان، لە سەرەووی ھەمموبان كۆمارى يىسلامى ئیران بىخەينه گەر و سەرىدەك.

به شیک له به یاننامه‌ی کومیته‌ی به ریوه‌به‌ری و سکرتیری گشتی

یەکیه تی لەوانی دیموکراتی کوردستانی ئیران

ئىمە داخ و كەسەرى خۆمان بۇ بە ئاکام نەگە يىشتىنى ھەولەكانى تىكۈشەران و دىلسۆزانى حىزىنى دىمۆكپاتى كوردىستان و مىعمازانى وەسەر كەخستەوەي بنەمالەي گەورەدى حىزىنى دىمۆكپات، بۇ گەپاندەنەوەي يەكىزى بۇ نىيۇ حىزب لە دواى كۆنگەدە سىزىدەوە، دەردەبپىن. ئىمە ھەرچەند لايەك لە كىشە نىوخۇقىيەكانى حىزب نەبووين و لە چوارچىيەسى سەربەخۇقىيە رىكخراوهەيىمان دا تىكۈشانمان ھەبووه، بەلام بەداخەوە لە دواى كۆنگەرى سىيەھى مى يەكىھتىي لowanو و رىكخراوهەكەمان لە لايەن زۇرايەتتىي كۆمىتەتى ناوهەندىي حىزىۋە كەوتە بەر دەستىۋەردانى نارپەواو و بە دوور لە پېنسىيە دىمۆكپاتىكەكانى حىزىنى دىمۆكپات و بە پېشىيەل كەدنى بەرنامە و پېرەووي نىوخۇي يەكىھتىي لowan و بە مەبەستى پاوانكەدنى يەكىھتىي لowan، رىكخراوهەكەمانيان بەرەو ئالۇزى و پېشىيى و دووبەرەكى و لە ئاکام دا دوو لەت بۇون بىردى. پېكھېتلىنى يەك لايەنەي بەناو كۆنفرانسەكانى لowan لە دانمارك، سۆئىدو فەنلاند و بېپارى لابىدىنى سكرتىرى لowan لە لايەن ئەندامانى دەفتەر سىياسى سەر بەو بالە ھەولەتكەل لە داستابەدا بۇو

.....یه کیه‌تی لوانی دیمۆکراتی کوردستانی ئیران پشتیوانی له هەلۆیستى ٢٠٠٦/٦/١٢ زایینى کۆمەلیک له ئەندامانی دەفتەرى سیاسى و کۆممیتە ناوه‌ندى و جىگران و موشاویرانى کۆممیتە ناوه‌ندى حىزبى دیمۆکراتی کوردستان رادەگەيەنى و لوان دلتىا دەكتاتەر كە ئەو مەلۆیستە دەبىتە سەرەتاي قۇناغىكى نوى له تىكۈشانى حىزبى دیمۆکرات و يەكىه‌تى لوانی دیمۆکرات پشت ئەستىور بە ھاوكارى و ئېئۇنىتىي ئەم حىزبە تىكۈشانى کوردستان و دەرەوەدى و لات بەرە و ئاماڭەكانى ھەنگاود دەن.

دریزه‌ی قسه‌کانی ماموستا حمه‌ن زاده له ریوره‌سمی روزی پیشمه‌رگه‌دا

با مل بوئه و راکیشن هر له
تلله و بینزونی تیشک مونازیره یه که،
دوو مونازیره بکهین. قسے
خۆمان بو خەلکی بکهین. با مل
بوئه و راکیشن که نهواره کانی
کونگره‌ی سیزده - که پیشان وايه
ئهوان هی کونگره‌ی سیزدهن و
ئیمه بیگانهین له کونگره‌ی سیزده
- کونگره‌ی سیزده هه مووی هی
ئیمه‌یه، شتە سیاسی‌یه کانیشى
ھەمووی هی ئیمەن، کەوابى
کونگره‌ی سیزده ئیمە قبولمانە،
ھەموو بپاره کانیشمان قبولە،
حەتا بپارايىكى خراپى کە تىيىدا
درا بو سانتراليزە كەركىنى حىزب (د
بوئه و هى دىريژ نەبېتتە و ناچىمە
سەرى) ئەويشمان چونكى بپارى
كۈنكەر بۇو قبۇلماڭ كىردوه. با
ئو نهوارانە ھەموو بلاو بکەنەوە
تا خەلک بزانى كونگره‌ی سیزده
بەرهەمى فەر و كارى كى بۇوه .
لە بەرەرە كانىي سیاسىدى
ئو كەسە هجوم دەكتاتە سەر
خەلکى کە قسە نىيە خۆي پى
بناسىتى، خۆي پى تعریف بکا.

زاينيزان !
بۇئه و هى قسە كامن لەوهى
زياتر درېز نەبنەوه، سەعى دەكەم
ھېندىك شە كورتى بە سەریان دا
تىپەپم. ھەلۋىستە سیاسىيە كانى
ئىيە بە شىكىيان ھەر ئىستا بەناوى
ھىلە گشتى يەكان "بلاو
بۇونەتەوه، لەمە دواش ھەموو
رۇزى ئىمە ئىزەمارى نەزەر
دەكەين، مەوزىع دەگرىن لە سەر
مەسالىلى سیاسى، ئۇۋە تەعقيبان
دەكەن و لېيان ئاگادار دەبن.
كورتى قسە ئەوهىدە:
ئىمە دەمانەھەۋى ئەم حىزبە
نوى بکەينەوه. پېمام خوش بۇو
حىزبى ديمۆكراتىكى يە كپارچە
نوى بکەينەوه، بەلام ئەگەر ئىستا
نەماتقا نۇوه ئەوه بکەين، ئەو
حىزبى ديمۆكراتى كوردستانەي کە
ئىستا بۆ خۆمان تىيىدا
تىدە كۈشىن دەبى بە ھەول و
ھىممەتى ھەمووان بکەينە ئەو
حىزبە كە مىللەتى كورد
چاوه روانيەتى، كە مىللەتى كورد
ئومىدى پى بەستوھە.

بیمه فسنهان هفیه بو حاکمیت پیوهندی له گهله هارپیانی پیشوومان دا هیندیک شت بلینم، هه روکو گوت ئیمه پیمان خوش نه بوبو دووجاری ئه و روزه دی بین و له نه تیجه هی به داخله و نه وعیک پاوانخوازی و بلین راوهستان له سره هه لویسته کانی خویان ئیمه تووشی ئه و روزه بوبین. به لام ئیستا که وامان لی هاتوه ئیمه پیمان خوش ئه و شتاته له نیو خومان دا رهایه بکهین. پیش هه ممو شتیک ئیمه ده بئی پیوهندیمان له گهله وان، له گهله به پرسه کان و ریبه ره کانیان تا ده گاته پیشمهرگه ساده، ده بئی خوش بئی. ئه گهر سه دجار جوابی سلاومان نه دهنوه، ئیمه سه لامان لیده کهین. سه لام و شه یه کی عه ره بیه بے به معنای ئاشتی يه، به لان ئیمه له گهله وان حزله ئاشتی ده کهین، ئه وان دوزمنی ئیمه دین، خومان به دوزمنی ئه وان نازانین و ئه وانیش به دوزمنی خومان نازانن. له پاشان پیم خوش تکابکم که هه موومان زمامنام، قله ممان خاوین بئی له هر حمله يه کی ناشیرین بق سره ئه وان. ئیمه ده بئی فه زایه بک بخولقینین - زیارتیش مه سئولیه تکه کی له سره ئیمه يه - لیستان نه شارمه ور خه لکی کورستانیش ئه و مه سئولیه تهی ده خاته سره شانی ئیمه که ده بئی ئیمه فه زایه بخولقینین - ئه گهر نه مانتوانیو پیکه ور له نیو يه ک حیزب دا خه بات بکهین، سبې یېنی له به ره بکه دا پیکه وه هاوكاری نکهین.

له مقابله‌ی سیاسی دا، ئه وه
شیوه‌یه کی نور مزموم و
ناشیرینه که پیاو هر حمله بکاته
سهر خلکی ئوهی که ئیستا ئه و
هاورتیان ۴مان دهیکن.
تلوبینیونتیک که به زه حمه‌تی
همومان و به کاری همومان
پیک هاتوه ئیستا شه و روزه‌که‌ی
به شیکی نوری بوئه وه ته رخان
ده کری که به دگربی ئیمه‌ی له سهر
بکری. له پاشان میندیک شتی وا
ده نووسن یان ده لین که به داخه وه
فری به سهر هه قیقه‌توه نیه.
ئیمه لیرهدا هر ئه وه ده لین،
ئه و هاورتیانه مان ئه گهرا باوه‌ریان
به سیحه‌تی قسه‌کانی خویان هه یه

(. . .)

سیاپه خت (سلیمان ئە حمەدزادە)

کوردستان

هو باده توش؟!
هو باده توش؟!
باده‌ی گه رم
شهراوی خست
له پیاله‌ی سپی بی‌خه‌وش
به کام ئاویکی پاک ده‌شون
مه‌گه‌ر مه‌یتی سورخه‌لاتی
شه‌هیدی زین
له هو‌ما‌یلیکی گه‌رد نه‌دیو
هیچ چاوه‌پوانی شوشتنه
مه‌گه‌ر تنوکنی خوینی گه‌ش
له‌سره نالای که‌سک و سورور
سه‌مه‌زاری گپر غه‌ریبی
موحتاجی چیروک بیزتنه؟
هو باده توش:
بیزه...!
بیزه...!
چاو و دل روون
به ئه‌شکی چاو
به خوینی دل
کاتنی هه‌زاران قاره‌مان
بی‌مه‌ترسی
له شه‌پاوه ده خواته‌وه
کوپه شه‌هیدیکیش ده‌بئی
به ئاوی چاو
به خوینی سورور
پیاله‌ی سپی باوه گه‌وره‌ی
بی‌شواته‌وه...!

نه م نیواره یه ش پیشی ده رکیفان نا، نه سپه که ه ده جاران
ده گه ل چه پله هی جه ماوره هستایه سه ر پاشوان، دیسان
ده نگیکی سامنک، "ده نگیک که نه وی تو قاندبوو، ده نگیک که
هر خوی دهیزانی لهم ئاوینه یه وه دین": نه که هی، کوره سلیمان
مه ردي خولای به نه م نه سپه خوشبزه ه لئته گری.. نه که هی
س لی م ا.....
ده نگیکه هه موو جاری موسیقای چه پله هی جه ماوره که هی لی
ده شیواند. چه پله هی لیده کرده شیوه نه
بیشکین ئه م ئاوینه نه گریسه .. بی ش ک ئی
هاته بیری که له گوشه هی لای سه رووی کوشکه که هی به ردیکی
چوار گوشه هی لییه و وک ده لئین ده گه ل ئه م ئاوینه یه
هاوتهمدن. فرمانی دا هینایا.
به ردیکی رهشی چوار گوشه که هیچ کات له باوکی
نه پرسیبوو بچ ده بی. ده نگی چه پله گه یشته ئاسمان
پییداده سه رؤک خراکه
ماقله مه بی پییداده
ئاوینه چیزی به است.
سواریک ببو به هزار سوار. نه مجاره موسیقاکه هی زواللت
هاته گوی. موسیقای چه پله نه سپه که هی سلیمانی سه خوشتر
کرد.
هستایه سه ر پاشوان و سواری رفاندریگای کرده داوه
ده زوویه ک، خله که له ته پو تو زدا ون بون، بیانییه ک
جهستی هه په رونون هه په رونی سواریک و نه سپه که هی له خوار
ره وه نزی شاخیک دوزاییه و. که س رو خساری نه ده ناسی وه.
كتوپر جه ماوره که بیریان که وتوه که له و کاته و به
فه رمانی سلیمان ئاوینه کانیان شکاندووه که س له رو خساری
خوی نه روانیووه.
که س شیوه هی خوی له یاد نه مابوو. ترس و سامیکی قورس
به سه ریان دا زال ببو. هر که سه بی دزییه و به شوین له ته
ئاوینه یه ک دا ده گه ران.
ناچار گه رانه و به بر ئاوینه چرچاوه که.
که له خویانیان روانی هر کام سه دان رو خساریان هه ببوو.
۱۳۸۵/۸/۲۰

ماسيي په سنت
له تا فگه وه بؤ روباري خوشە ويستيي پر به
با لات
و هسەر بخا؟
تۆ هەر تۆيى
و هك تۆ كىيە؟ من نازانم
لە هەلمەت دا ئەھەدى ترسە نەتناسىيە
لە ئاشتىدا
پېغەمبەرى،
لە هييمەت و سەربەرزى دا لەگەل كىيون
كى بەركىيە
ھەر لەو كاتە
لەنيyo دلى بچۈلەنەي مەندالىيکى كوردستان
ا جى دەگرى.
تۆ كە بىرت تىرى كەوانى ئارەشە،
خوشە ويستييت دەريايە كە لە بن نايە،
بەزىن و بالات
رازىنەرى كىي و دەشت و شارو لادى و باخو
پىرگە
ھەر ئەھەنەد لە دەستم دى كە بىبىزىم
سلاۋە لە تە ئەي بىشمە، كە

که رکوک ۱۳۷۸ - بی بی ش

چیت بو بیژم؟
که فهرهاد بای
دهستی تکام داوی
تا له په سنت شاک
که نگی فهرهاد تر
بو نازادی
واز له عیشقی ش
چیت بو بیژم؟
خو تو عه بدل عه
تا بهیت بیژیکی
به استانت
ئاسمانیش بینیت
نآخر که نگی عه
جگه رگوشهی بی
بو نازادی
که وته مهیدان؟
کام بالوره تو نای
داستانه کمه هه
کما؟
کام دیره شیعمری
تینی دلی که یلی
وددر بخا؟

سوارچاک

(پوئه و سه روکانہی له میڑوو ناترسن)

رسول سولتانی

ناؤینه که ورده‌یهی به ر له سازکردنی کوشکه که له وی بووه، ههتا ئم رۆژه هه ر به چاویکی پیرۆزده و لییان رواینیبوو. ئەمیش نه یوپرا راشکاوانه فەرمانی شکاندن و له ناویردنی بدا. تاقمیکی فېرکردن شەوانه به ردی تىگرن. به لام هیچ به ردیک نه ییدەشکاند. ئەم ناؤینه‌یه کە هەزار له عنەت له بابی ئەوهی ئاؤینه‌ی درووست کرد. تا دەگیشتە به ر ناؤینه سیچاراوه کە ئەو جنتیوهی دەدا بەدەست خۆی نه بۇو. ئەم نئیواره‌یه و له ناؤینه بیزار بۇو کە پىّى دەپکیفان ناو ئەسپەکەی دەگەل دەنگى چەپلەی لاینگرە کانى ھەستايە سەرپاشوان.

بـه رـیوـه بـرـدـنـی ئـه رـکـه کـانـی بـکـاتـ.
کـه واـبـو پـیـشـمـه رـگـهـی کـورـدـسـتـانـ.
جيـاـ لـه دـهـسـتـ بـه چـهـکـ بـوـونـ،
مرـوـقـیـکـ سـیـاسـیـ وـبـرـیـارـدـهـ رـیـشـهـ.
ئـهـمـ حـوـهـ دـهـ تـهـ اـنـاـسـانـیـ،

پیشمه‌رگه‌ی کوردستان جاری وايه
دهخاته ناستی بیمار
بدهستیشه وه و ئه م سیستمی که
خوی هولی گونجاندنی داوه ریي
پی دهدا تا ناسته کانی سره وهه
سره رکرداهه تیش بچیت و بیتته
پیشمه‌رگه‌ی که ریبه‌ر.
چه کبه دهست بعون، شورشگیر
بعون و گوراخواز بعون و دهوری
ریبه رانه‌ی پیشمه‌رگه ئه و
تایبه تمدنیه به رزو به رچاوانه‌ی
پیشمه‌رگه‌ی کوردستان که هه م
ده روهه ستی قورسیان بوئه و
درrostت کردوه و هه میش ئه ویان
خستوته به ردهم چاوه روانی
گهوره. بؤیه شه کۆمە لانی خه لک به
چاوی هیواو چاوه روانیه وه
ده روانیته پیشمه‌رگه.

هەموو شورشگیریکى

واقعی مهیلی به لای گوپران
دا هه یه و هه ول دهدات
واقیعه کانی ده روبه ری
خوی بگوری و پیکه اته
شکینی بکات. به لام
تیچووی گورانکاری له لای
هه ر کام له م شورشگیرانه
جیاوازی هه یه

ئەوانەی لە پىش مەرگە وە رائە بورىن ؟

له ته اوایی کرده بی خاته روو. ریگاچاره یه که به پیدا چوونه و به میکانیزم کانی را بردو و روی لیکدانه و هدی به درده اماده سه رجاواده ده گری. رهه و تی ریفورم به خویندن و هدی کی نوی، له هم پر و ته زای پیکه هاته که ده سه لات و پیوشه ندیه نیتو ریکخراوه بیه کان و به مه بستی گه شهه ای هارجی زیارتی دیمۆکراسی، با وه بیکی قوولی بجه و با بهت هه بیه که روزایه تیه که مافی که مایه تی پیاریزی، به دلایی بیه و جوییک ده رو هستی له که مایه تی دا پیک دینی بو ئه وهه برباره کانی به ریو هه برهی. بوقچون بکی ئه تو، که شو هه وا یه ک ده خولقینی که له ودا له جیاتی تیکه لچوون و دزایه تی چوار چیوه نه گه گره کان شایه دی پیک گه یشن و هه لکردنی نیوان روان گه جوا را جو ره کان بین. به دلایی وه تیروانینیکی ئه و تو بوار بق گه شهی سیستمه هزی و سیاسته و هستاو گوپان هه لکه گره کان ناهیلیتیه وه. دیاره گرتنه به ری ئهم ری بازه چاوه گه شهی سیستمه فیکری و سیاسی بیه دروگم و نه گوره داخراوه کان کویر ده کاته وه.

زورا يه تيه که مافي
که مايه تي پياريزى، به
دلنيا يي وه جوريک
ده رو هستي له که مايه تي دا
پيک ديني بوئه وه
برياره کانى به ريوه به رى

ئوهدا که گرانخوازه ل
کاتدا مرؤتیکی شورشگیریش
رۆلی پیشمه ره
بزوقته وهی سیاسی کورد
ئنگه تاوتوییه کی
سیاسییه کانی نیو حیزبه
یه کان، به تاییه
دیموکراتی کردستان و
هلبزاردن و بپارдан و چ
دیاری کردنی به رنامه و
سیاسییه کانی ریبه رای
بزوقته وهی میللی دیمو
کوردستان بکین ئه راس
باشترا بو دهده که وئی که:
پیشمه رگه کی کوردستان
تهنیا وهک هیزتیکی چهک با
پیناسه بکری. ئه و ب
سیستمی هلبزاردن و ب
حیزبه کان - ده توانی راس
ناراسته و خو کاریگه ری
بریاره سیاسییه کان د
سەرکردابات، ده روھس
شورشگیریش. ئەمە ئەوه
دهگه یەنی کە پیشمه رگه کی
کوردستان خاوهنی جیهانبینیه کی
گرانخوازی و شورشگیر بونی
پیشمه رگه کی کوردستان وەك
هیزتیکی دهست بەچه کی نەتەوهی
کورد، ئەم مروقە کوردەی
ده روھست بە رەد کردن وەي
نەرتیه کون و چەقبەستووه کانی
ناخی کۆمەلگای کوردهواری کردە
و هاوكات لە گەل خەبات لە
بزوقته وهی سیاسی - نەتەوهیدا
هەول دەدا لە گورانی کۆمەلا یەتى و
دزایەتى لە گەل پیکهاتە نەرتیه
کون و نەرتینیه کانیش دا دهورى
بەرهەلسکارانەی ھەبى.
کەواته پیشمه رگه ئەم مروقە
چەکبەدەسته نیه کە تەنیا بە
ھیمماشاخ و خۇراڭرى و بەرگرى
دەناسرى، بەلكوو لە گەل ئوهدا کە
چەکبەدەسته و چىيانى دەزى،
بۆچۈن و ئامانجە کانیان دا

لە پیتارا پاراستنی نەتەوە و سییە خەمی دەستەنی
نیشتمانە کە بایان نازناوی گیانفیدایان
و هرگىتوو. گیانفیدایەك كە
ئامادەيە لە پیتارا ئەم ئامانجەدا
(پارىزگارى لە بۇون و شوناسى
نەتەوە و نىشتمانە كە دا)
گورە تىرين سەرمايىھى ژيانى، واتە
گیانى بېھ خشى.
ئەم مەۋەقە گیانفیدايانە لە
درىيئازىي مىيىۋەتلىك خەبات و
بەرخودانى نەتەوە بەيمان دا
ھەبۇن و بەھزاران چىرۇكى پېلە
حەمسە يان تۆماركىدە و دەتواتىن
بلىتىن ئەگەر ئەم مەۋەقانە نەبوايەن
ئىستىنەتەوە و نىشتمانىك بە ناوى
کوردو كوردستان لە سەرگۈزى
زەنلىق بۇونيان نەدەببۇ.

گیانفیدايانى كورد، ئەوانەي لە
شۇرشە يەك لە دواي يەكە كانى
نەتەوە كەمان دا سەلماندويانە كە
دەتواتىن لە پېش مەرگە وە رابۇرن و
ژيان و بەختەوەرى بۆ كوردو
كوردستان چى بىكەن، لە كۆمارى
پېلە شانازىي كوردستان بە
رېبەرى پېشەوا قازى مەممەد دا
ناسناوى پېشىمەرگە يان پى بە خشرا
و جواناتىرين و پەماناتىرين و شەمى
كوردىييان پى بە خشرا.

پېشىمەرگە، ئەرولەيەكى
بەرخودانكارى شۇرشىگىز
پېشىمەرگە ئەم مەۋەقە كوردو
شۇرشىگىرەيە كە وېپاى خۇراغىرى
لە بەرانبەر دوژمنانى نەتەوە و
نىشتمانە كەي دا، ساغ بۇتەوە كە
گۇرپان دروست بىكەت. بەم پېئىھە
پېشىمەرگە تەنبا مەۋەقىيە كە خۇراغىر
نىيە، بەلكۇو گۇرانخواز بۇونىش
دەروهەست، كىردو كە دەز بەو

ریفورم به چ چ مه به ستیاک ؟

ل هه موو پيکهاته ریخراوه يي داو
تبيه رين له ئاوه زمهندىتىي ئاميرىيانوه
(عقلانىت ابزارى) بى ئاوه زمهندىتىي
رەخنه گرانە (عقلانىت انتقادى) و چاكسازى
له نىوخۇي حىزىبەكان دا، كارېك كە
دەرىھەن، دەركەتكەن، دەلاڭەست

له لایه کی دیکه، بوقتہ هوئی ئوه یکه نه وہی
ئیستا له میدانی خه باتی ئەمۇرىکەدا
دەورى سەرەھ کى بىگىرى و لېھاتوپى خۆى
لە ھەمو بوارەكان دا دەربخا. بەرهى نۇي
بە دواى بەھىزىكىرنى دېمۇركاسى و
دابەشىكىرنى يەكسانى دەھسەلات بە
مەبەستى دانى بىريارى بە كۆمەللى و ھەروھما
بە شەدارىي چالاكانه له پېتىاو ھانتە ئاراي
دادوھرىي كۆكىي دا دەگەرى. ئىستاش كە
بە شىۋەھەيەكى زىنەدەررۇو، توانىاي خۆى
خستوتە بەردەست حىزبە كوردىيەكان، بە
تايىەت حىزبى دېمۇركات، لە ھېچق ھەولۇ
تىتكەش، لېنزاڭ، بەھەرەرس، تىكەكتەن از

پاربردووی خۆى دا، دەپوا تا وەکو پاپەردوو
بەلام لە چوارچىيە يەكى نۇئى لە سەر
بىنە ماي رېۋوشۇنى سیاسىي ئەمەرقىيە و
تىيورىيە كارتىكە رەكان دا بىتتە نېپو مەيدانى
ئالۆگۈرە ناواچىيە كان و بە قەرەبوبو
كىرىدەن وەي لاوازىيە تىيورىكە كان، لە قۇناغى
سەرەتايى و بە پراگەماتىزمىيەكى
ئاوازەزمەندانە لە قۇناغە كانى داهاتتو
پېشىنگىايەتى شەپۇلى و شىيارىي نەتە وەبى
كۆرەد لە كوردىستانى ئېرەن بىگىتە ئەستتو و
لە رېچىكە يەكى هاوريك دەگەل ويسىتى
نەتە وەبى كوردو پېداويسەتىيە
خەنەمەكە، كەكان، كەكان، كەكان، كەكان، كەكان

سامان فهقى نەبى
وەرگىپان بۆ كوردى:
مۇنە حەنە ئاتەش بەوش

دنهه لّاتداریتی خه لّک

و بۆ کوردی: عەولە بەھرامی / و بۆ فارسی: نەسرین تەباتەبایی / نووسینی: Peter M.Merki
وەرگیا و لە: دایرە المعارف دمکراسی

دەرکە و تبۇون. وا دايارە لە شەپى
سەركە و توانەي سەربەخۆيى و
دامەز راندىنى دەسە لە تدارىتىي خەلك
”دارىزەراني ياساى بىنچىنەيى
ئەمېرىكا لە ئەنجومەنلىقىلا لە فەيلادلفيا“
ناچار كرد كە لە جىباتى پىرە وى
كىردىن لە رۆسۇ لە رېنۋەتتىيە كانى
لاك و مونتس كىيو، فيلسوفى
فەرەنسى، پىرە وى بىكەن. ياسا
بىنچىنەيى بەناوبانگە كەي ئەوان،

بۇنىيادىگە راياني
ئاينى لە ھەمۇو
جىيگا يەك لە ھەولى
بۇزاندنه وەرى
حکومەتى ئاينى دان و
خوداو "وحى الھى"
ھخەنە سەررووى سىستمى
سپاسىي خۇيانە وە

میل، کاتیک که له کتیبی دهرباره‌ی ئازادی دا (۱۸۵۹) باسی له و مهتررسیبیه کرد که سته‌مگه‌ری راسته‌قینه همان کومه‌لائی خلاکه که به هه‌موویان کومه‌لگه پیک دیتن، باشت له هر کوسنیک باسی له روانگه‌ی ئازادیخوازان‌هه‌ی میانه‌ره و کرد.

هه رکام له بیرمه ندانی
سنه رد همی توزده یه م له به رانبه ر
رژوینه هی سته مگاری خالکی
ده سه لاتدار دا خوازیاری دانانی
ریوش ووتی پاریزگاری کردنی
دامه زاوه بیانه بُو تاکه کان و
که ما یه تیبه کان بُو توکویل
هه روه ها توانای ئەنجومه نه
خوبه خشکانی بُو پشتگیری له
ما فه کانی که ما یه تیبه کان بِه رز
ده نرخاند. لورد ئەكتون، يەکیلک له
بە ناویانگترین شوئین كە و توانی
توکویل، لهو بروایه دا بُو که ده بئى
له ده سه لاتداریتی بى سنورى
خالک بُو چەشىه که ریبارى رو سو
و شۆپشى فەرنسا دا هاتبوو خۆ
بپاریزى.

پرسه کانی سه دهی بیسته
له داوین ساله کانی سه دهی
بیسته دا گه رانه وه بز ئاین و
نه بیریت و گه ران به دوای ده سه لاتی
سیاسیی کوتایی لهوان دا به دور
ده زانرا. له گهله ئمه ش دا،
بونیاد گه رایانی ئایینی له هه مورو
جیگایه ک له هه ولی بو زاندنه وهی
حکومه تی ئایینی دان و خود او
"وحى الهی" ده خونه سه رووی
سیستمی سیاسی خویانه وه.

ه رو ها ئه و هاو پي و ندي يه
به بيلاره گشت يانه ي بق پشتگري له
تاي ديو لو قرئي كاني و هك كومونيسم،
فاشيس م و، نته و هگ راي
ناسيوناليسم) شو پشگيرانه پينك
ده هاتن، هر چند به شينوارني
گوماناوي و به بين داناني ريو شويني
پاري زهرانه له ياسakan و ياساي
بنچينه يي دا، پشت يان به
ده سه لاتي (خه لک) ده بست.
له لاي کي ديك ووه، چه مکي
ده سه لاتدار يتي خه لک له دار شتنى
ياساي بنچينه يي نوي دا، ج ئه و
ياساي يانه به چه شيني کي بنه ماي
ديموكرات بن يان له واندا به
شيوارگه لايک سه پاندي ده سه لاتي
خه لک سنوردار كرابي، ه روا
ده وريکي گرنگي ه ببو.

A stylized, minimalist illustration of a white, featureless face. The face is centered against a background of warm, textured orange and yellow tones. Five sharp, colorful arrows (black, blue, orange, yellow, and green) point downwards from the top of the head, suggesting a flow of energy or thought. The overall style is graphic and modern.

سەرکەوتى پارلەمانى ئينگلستان
ھۆكارييکى دىكە كە بۇ ھانتەدى
حکومەتى خەلک پىيوىست بۇو و
ھېشىتا لە گۈرىدا نەبۇ بىرىتى بۇو
لە پەرەگرتىنی ھەستى ئازادىي
تاكەكىسى لە سىنوردارىيە
مەزەبى و كۆت و بەندە
كۆمەلایەتىيەكان. ئەو پشىوېي
كۆمەلایەتى و سىياسىيە بەرلاۋانەي
كە لە سەدەكانى شازىدەم و
ھەقەدەم دا روويان دائەم
ئازادىيەيان كىدەيى كرد. بەم
چەشىنە كەسانى سەرىيەست كە

ململایی که وردی بیوان
پاشاکانی سینگاستان (جیمزی
یهکم و چارلزی یهکم) و پارلمان
چووه مهیدانی شده و
پیکهاتنی "هاوبه رژوهوندی" یهکی
(مشترک و المنافع) بی پاشای لی
که وته و که پارلمانیکی به رزو و
هلبثیردار او به ریوه ده برد.
ئندامانی پارلمان، که له چینی
خانه دانه کان و بازرگانان بیون،
لاینه هامو خله که و
هلبثیر در بیون، له گه ل هامو وی
ئمانه دا، ده سه لاتی ئه و به رونوی
له راستی "هلبثاردنی
گشتی" یه و سه رجاوه ده گرت و،
ژماره یه ک له دیارتین فیلسوفه
سیاسیه کانی ئه و سه ردمه له
شکستی به رجاوه پاشا، که
ده یگوت پاشایه تی مافیکه که
لاینه خواهند و بـه و
ئه سپردر او، ئاکامی گرنگیان
و هرگفت.

یه کلک لوان لان لاک بwoo که
له نامیلکه کی یه کم دا سه باره به
حکومهت (۱۶۸۹) ئے وو
به لگاندنانه دایه به ره خنہ که
توماس هابز و رابیرت فیلمیر بو
دا کوکی کردن له مافی رهها و
ئیلاھی پاشا کان دهیان هینایه ووه.
لاک له هر دووک نامیلکه که هی دا
دهسته داویتی چیرۆکی تاکه کان
"له دوختی سروشتنی دا" که هابز به
پشت بهستن بهو ئا کامیکی
به ته اوی جیاوازی و هرگرتبوو،
بwoo. ئے و به که لک و هرگرتن لهم
باکگراوهنده هم باسی له مافه
"سروشتنی" یه کانی تاکه کان و هم
باسی له ره زامه ندیي ئه وان له گه ل
په یمانی کومه لایه تی کرد که به
پیکه وه گریدانی تاکه کان
کومه لگه که دروست ده کا و ئه و
له برانبه ر دهوله تیکی ریکخراودا
دھره و هست ده کا. به بپوای لاک و
"ویگه" ئینگلیسیه کان (حیزبیکی
خانه دانی که دهیان ویست
ده سه لاتی پاشا سنوردار بکه ن)،
په یمانی کومه لایه تی ئے وو

رسو له و بروایه دا بوو که
دهسه لاتداریتی خه لک
ما فیکه که به وان
به خشراوه و شیاوی
ئه ستاندنه و نیهه، به
پیچه و انهی "ویگه"
ئینگلیسیه کان، له م
برروایه دا بوو که ناتوانری
ئه م مافه به ئه نجومه نی
یاسادانان بسپیردری

هۆیەکانی جۆراوجۇری ریيازە فیمینپىستىيەكان

بەشی حەوتنەم

روانگهی چیسلامه وه، کۆمەلگای
تاما باغخواز، کۆمەلگایه کی دوو
رەگەزیبیه که ئۇن و پیا نەتهنیا له
پیناسه و ھەلسۆکە و تدا تا رادەیەك
له يە كىز جیاوازن، بەلكوو له
كىدەدە كەنیشياندا ھەلسۆكە و تەگەلى
وەك يەك و زۆر جارىش رەفتارى
جیاواز يازىن ھەيە. ھەر بۆيە ئەگەر
مەبەست له يە كەنیي ئۇن و پیا له
ماف و توانابىي كۆمەلایيە تىيدا وەك
ئەم نۇونانە بن كە باس كران،
تىيىسلام نەتهنیا تەھدى بەدەن نېھ و
پىتىدا گىرىي لە سەھر ناكا، بەلكوو شەم
لايىنه بۇ ھېچ كام لەھ و دوو رەگەزە
بە باش و بە كەلڭ تاۋانى.

پیتادگری له سهمر سه ربه خویی
زنان و دوزمنایه تی له گمل پیاو،
پیش تمهودی بیتته هزوی
و ده دسته یینانی ماف بُو زنان، ده بیتته
هوی پیکه یینانی پارادوکس له نیوان
دو رو دگم زداو زنان له سه مرخدان به و
هو سه ره کیانه دوا که و تو وی
خویان که دده لات و شیوه دی
هه لسوکه و ده خلاقی ماددی و
روحی سه رمایه داریه، و ددوا ده خا.
لهم مملاینیه دا هیندیک له
سیاسه تفانان و سامانداران زورترین
قازانچ ده کمن و به کرد و ده بنه
کوکسپ له سهمر ریگای دیاریکردنی
چاره نووسی خلکیدا.

رتیازی ئیسلام، ئافراندن و
خولقاندن به شتیکی ثیرانه و
مه به ستدارو، جیاوازیه کانیش به
پیکه یینه رهی پیکه وه گونجان و
ئارامیی ده زانی، له روانگه
ئیسلامه و هر جو زه پیوه ندیله ک
له نیوان تاکه کاندا که ئا کامه که
جیاوازی له لیهات ویویه کانی
لی بکه ویت وه، به شتیکی زالمانه
ده زانری.

به لام بیچگه له تیکشکانی کومهلایه‌تی هیچی دیکه و دهچنگ نه کهوت. "نیکولاوس دیویدسین" له پیوهندیه‌دا پیتناسه‌یه کی جوانی ههیه: هرچهند پیشتر، زرگاران له گمل ژن و دک کالا مامه‌له کراوه، به لام شورزکه ژن له بندره‌تدا متمنه‌ی ره‌گه‌زی خوی له دهست داوه و نه‌گهر پیشتر هوی بئی بایه‌خ بسوونی ژنان پیاوان ببو، به لام ئیستا که خویان هوی سره‌دکین، نه‌گهر دوزمنی له میثینه‌ی رسنه‌ناهیه‌تیمه‌له‌ی ره‌گه‌زی ببو، به لام دوزمنی ئیستاکه‌ی نه‌بسوونی رسنه‌ناهیه‌تی و به رابه‌ری له گمل پیاو.

له‌ودرا که ژن و پیاو له بواری روحی و خوش‌ویستیه‌ده پیکه‌وه، جیاوازن، له بواری کومهلایه‌تیمه‌ده خاوند کارامه‌یه جیاوازن، یان به شیوه‌ده‌یه کی دیکه توانایی و لیهاتوویی و رۆل و مافه کومهلایه‌تیمه‌کانیش تال و گزپان به‌سمه‌دا دی، فیمینیسته کان زیاتر بروایان به یه‌کسانی و به رابه‌ریی ره‌گه‌زی نیترو می‌ههیه و هر جزره جیاوازیه‌ک ردت ده‌کنه‌فووه. له

له‌سر بنه‌مای ره‌گه‌ز، جیگای خوی بداته یه‌کسانی، تا ثامانجی یه‌کسانی و به رانبه‌ری و که‌لک و درگرتن له خوشگوزه‌رانیی ماددی بیته‌ده. کومه‌لگایه کی باش له روانگه‌یه کهوانه‌وه کومه‌لگایه که جیاوازی روله‌کان له گمل یه‌کسانی له هه‌موو بوارو چالاکیه کان گورانی بسدر دابی و له مه‌یدانی چالاکیه کومهلایه‌تیمه‌کاندا، ژن و پیاو و دک یهک رۆل بیینن، به بئی ئه‌وه‌دی له پئیه‌سپاردنی رۆل کومهلایه‌تیمه‌کاندا، هه‌سته درونییه کان، توانایی و لیهاتووییه هززی و جه‌سته‌یه کانیان کاریگه‌ریان هبی، لهم پیوهندیه‌دا فیمینیزم ده توانی ژنان له چوارچیوه‌یه بنه‌مالله‌وه بهینیتیه گزپانه کومهلایه‌تیمه‌کانه‌وه بیاخاته جیگه و پیگه‌یه کی بەرالله‌ت یه‌کسان و به رامبهر له شوینی کارو فیربوون.

له رۆزشادا، ژن به هیوای گه‌یشن به سره‌خویی تابوری و دەسلات، وددوای فیمینیزم کهوت،

ژن له روانگهه نیسلامهه ووه:
نیسلام ووه بکاپو چاو له ژن
دهکا، که سین تاییه تمدنی همیه
ردهک: به پرسیاریتی، ددهلهات و
پیگهه یشتوبی. قورئان باس له
زنانیتک دهکا که هاوقسهه و نزیکی
فریشته کانن و جیئی سمه رخجی
یغمه مباران و خوان. نمهه ش
مه لینهه ری که سایهه تی به رزو
پیروزی ژنه، ژن و پیاو دوو
موونهه و هری کومه لایهه تین و خوازیاری
پیوهه ندیگرتن له گهمل که سانی
یکهن، تاله سایهه نمه
پیوهه ندیهه دا خه ریکی به شه خجام
که کیانلدنی شه رک و خواسته کانیان بن و
که کوتاییدا له بوارگهملی جیاجیاوه
گهشه بکهن. له کولت سوری
نیسلامی دا هر کام له تاکه کانی
کومه لگا پیگهه یشتوبی خیان له
پیگهه یشتوبی که سانی دیکمه
کومه لگا دهزان و همر بؤتم
مه بسته ش نیسلام بؤ پیکوئنیانی

فیمینیسته رادیکاله کان
پیاوان به هوی پیاو
بوونیان و هه بوونی
تایله تمه ندی
بیولوژیکی تایله ت، به
هوکاری چه وسانه وده
رهگه زی دهزانن و له سه ر
نه و باوهدهن به دریزای
میژوو جیاوازی
رهگه زی، هوکاری
رهگه زی زال و سه رکه و تو و
بووه

لہ قامووسی فیمینیزم دا

۲۳

له بواری زانستگایی و تیکرشنانی
تایبیهت به ژینگ و ظاشتی دا
ده گیریته ووه:
راستی یه که هی ئوهیه که ئم
ده یه هی دوایی شایه دی هروزمه
توندتر دشی مافه کانی ژنان،
درزکرد ھوھی نه رینی، هه ولدان به
مه بھستی ئه ستاندنه ھوھی ئه و
سے رکه وتنه که مانه یه که
بنزووتنه ھوھی فیمینیستی به
زه حمه تیکی زور به قازانچی ژنان
Faludi. به دھستی هیناون (1992.p.12
فالوودی زورتر سه رنج ده داته
درزکرد ھوھ نه رینی یه کانی سه رده می
هاوچه رخ - و هک ئم ئه فسانه یه که
له دوایی سی سالی یه ووه. نه رزکی د

و هرگیزانی:
ب. هانا
درزکرد ھوھی نه رینی
Backlash
ئم چەمکه، سوزان فالوودی،
سالی ۱۹۹۲ به هۆی چاپکردنی
تیکتیکیه که: "درزکرد ھوھی نه رینی"
شه پی راگه یه ندارو دشی ژنان، دایهینا.
به تیکه یشتنی فالوودی لەم زاراوه یه،
لەر چەشنه درزکرد ھوھی کي دزه
فیمینیستی لە بهرامبهر بنزووتنه ھوھی
ژنان و دھسکه و ته کانی لە بیاشه کانی
کولتووری خەلک، سیاست، کار،
ساھه کانی پیتوهندیدار به بەرهە مهیتانی
بىندىل، و هە دە بىتشکە و تە کانه، ژنان

A black and white illustration depicting a dense, diverse crowd of people from various ethnicities and ages. The individuals are shown from the chest up, looking directly at the viewer with serious expressions. The style is graphic and uses heavy shading to create a sense of depth and density. The crowd includes men and women of different skin tones, hair styles, and attire, such as a woman with a headband and a man with a mustache.

وه رد ه گری، دو کیومینتی میژوویی
ئه و تو که له گه ل خه باتی ژنان له
پیتناوی ما فه کانیان دا ده گونجنه:
ئه گه ر به هیلی چونه پیشی
بز ووت نه و ه ما فه کانی ژنان دا
بچینه و ه و تا ده گه ينه و ه سه رد ه می
فیکتوریا، و ه دواي بکه وين، له گه ل
ره تیکی مار پیچی و رو و له پیش
به ره رورو ده بین که چوار گورانی
گه و ره پیک هینتا: به هیز بیوونی
خه بات له پیتناوی ما فه کانی ژنان له
نیوہ راسته کانی سه دهی نوزده یه م
دا، له سه ره تا کانی ده یه ۱۹۰۰ دا،
سـه ره تا کانی ده یـه ۱۹۴۰ او
سـه ره نجام سـه ره تا کانی ده یـه ۱۹۷۰
۱۹۷۰ به لام ئه و خه باتانه هـمـوـو
جاری له به رام بـهـرـ زـکـرـهـ وـهـیـ
نه رینـیـ دـاـ، خـوـیـ بـهـدـهـ سـتـهـ وـهـ دـاـ
. Faludi, 1992, P.68)

پی‌دا، به لام نووسه ران و لیکوله‌ره
فیمینیسته کانی دیکه‌ش خه‌ریکی
تومارکدن و لیکدانه‌وهی
دزکردوهی نه‌ریین. لهم بواهه‌دا
ده‌توانین کار قول سمارت (۱۹۸۹) ناو
بیهین که خه‌ریکی لیکلینه‌وه له
باره‌ی دزکردوه نه‌ریتی‌یه کان له
هه‌مبه‌ر ده‌سکه‌وته کانی زنان له
بواری مافه قانونی‌یه کان، هه‌روهه‌ها
سینتیا کولبورت (۱۹۹۱) که
راوه‌ستانی پیاوان له به‌رامبه‌ر
یه‌کسانیی جینسی له دامه‌زراوه و
ریکخراوه کانی دایه بهر لیکلینه‌وه و
شیکاری.

له رچاوه کتیبی: "فرهنگ
نفریه های فیمینیستی"
کتیبی: مهگی هام، سارا گاهم
درگلپیان بق فارسی: فیروزه
بر، نوشین احمدی خراسانی
فرخ قره داغی
لایه رکابی، ۴۹ و ۵۰

Digitized by srujanika@gmail.com

هه توندي روو له زياد بعون
دئكىرده ووه نه رېتىيە كان لە¹
دوكىيە مىتتە مىزۇويي يە كانىش كەلگ
- بەلام بۆ هيئانە گۆرى

سافه کانی پیوهدنیدار به برهه مهیتانی
بندالا و هر ده بنشکو، و تنه کانه، ڏنان

لە دەورى ئاڭى حىزبى ديمۆكراٽى كوردستان - ئىران كۆپىنەوە

